

риба и боб. Смята се, че е грехота, ако на Никулден не се опита риба. Народното вярване препоръчва, ако човек не е в състояние да си осигури риба за празника, *ако намери и кокал от риба, трябва да го оближе за здрави и берекет у къщи.*

Най-често рибата за празничната трапеза на Никулден е шаран. На този ден при почистването на рибата се внимава да не падат люспи от нея по земята. Съществува поверие, че ако човек стъпи върху тях, ще се разболее сериозно и скоро ще умре. Затова сред ромите има и практика люспите на рибата за трапезата на Никулден да не се чистят, за да не си изчисти човек късмета. Костите от рибата не се събират и не се заравят.

Най-тържествено Никулден празнуват хората, които носят името на светеца. От ранна сутрин близки и познати идват с музика да къпят именника. Къпането става на чешмата или в дома на именняка, където всеки го пръска с вода отзад по врата и главата; честити му празника и му пожелава здраве и дълъг живот. За празника именниците приготвят богата трапеза, централно място на която заема рибата. През целия ден вратите на дома са отворени за гости, които идват *на честито.*

БЪДНИ ВЕЧЕР И КОЛЕДА (6 и 7 януари)

Коледа се празнува от ромите християни по стар стил на 7-и януари. Вечерта преди празника е известна като *Бъдни вечер*. Според християнската традиция за трапезата на Бъдни вечер се приготвят само постни ястия – боб, леща, постни сарми, содена питка. Броят на ястията на софрата трябва да е нечетно число, *общо девет, щото тъй е решено от Бога.* Канонът разрешава консумацията на месо едва след полунощ, когато минат коледарите.

Коледарите са момчета и млади мъже, организирани в група от 10-15 човека. Те са облечени с традиционната българска носия – гащи, риза, елек и калпак. На краката са обути с цървули, навои и козиняви върви. На калпаците си имат венци от сливи и бучки захар, а в по-ново време от бонбони лукчета. Трима-четирима от участниците навързват на кръста си хлопки и зилчета, по-малки звънчета. Един има праметнати през глава дисаги, в които събира това, което домакините им подаряват. Групата се води от водач, наречен *графа*. Водачът трябва да е обезателно женен мъж, който знае песните и благословията.

Коледарите тръгват към 23 часа на Бъдни вечер. Те обикалят цялата махала, като влизат във всяка къща, с изключение на къща, в която има наскоро починал човек. По пътя пеят и дрънкат с хлопките и звънците, с